

Dordtse Leerregels II: “Jezus, onze Borg”.

Orde van dienst:

Welkom

Votum en zegengroet

Psalm 40: 1

Gebed

Inleiding op de Schiftlezing.

Lezen: Genesis 43: 1-14

Zingen: GK 218 (nieuwe GK) Lof aan Gods zoon, die als het Lam.

Inleiding op lezing DL.

Lezen: Dordtse Leeregels hfst. II

Preek

Nieuw Liedboek 576b: 1, 2, 3

Geloofsbelijdenis + zingen: vers 4

Gebed

Collecte

GK 119: 1, 2, 5 (Oude GK) De kerk van alle tijden.

Zegen.

Inleiding op de Schiftlezing:

We lezen vanmiddag een stukje uit de geschiedenis van Jozef.

Dia.

Het gaat straks namelijk over de Here Jezus en over het hart van zijn werk.

Vooraf: Jezus was borg.

Dat lees je mooi in Genesis 43.

Dan is Jozef al onderkoning in Egypte.

Zijn broers waren jaloers en hadden hem verkocht aan een handelskaravaan op weg naar Egypte.

Ze hadden zijn mooie, veelkleurige mantel met het bloed van een schaap besmeurd en bij hun vader Jakob het verhaal opgehangen, dat zijn zoon Jozef was verscheurd door een roofdier.

Jakob was ontroostbaar.

Want Jozef was de zoon van Rachel. Zijn grote liefde.

Maar Jozef komt in Egypte terecht en komt eerst in de gevangenis en daarna op de troon. Hij moet de grote missie leiden: het graan in de zeven vette jaren opslaan, zodat er in de zeven magere jaren voldoende graan is om in leven te blijven.

Op een dag trekken ook de zonen van Jakob naar het verre Egypte om graan te halen.

Ze ontmoeten Jozef, maar herkennen hem niet.

Jozef herkent hen wel.

Hij spreekt net hen. Doet alsof ze spionnen zijn.

Vraagt hoe het met de familie is. Laat hen vertellen, dat ze nog een jongste broer hebben.

En ze gaan terug.

Een van hen moet achterblijven. Simeon.

Want zo moet blijken of ze wel de waarheid hebben gesproken en geen spionnen zijn.

En als ze de volgende keer terugkomen, moeten zijn hun jongste broertje ook meenemen als bewijs, dat ze de waarheid gesproken hebben.

Maar Jakob wil daar niets van weten.

Hij is Jozef al kwijt. Simeon zit in Egypte in de gevangenis. En wat zal er met Benjamin gebeuren? De tweede zoon van Rachel. Zijn grote liefde.

En dan komt Juda naar voren.

Inleiding:

Vanmiddag nog eens over de DL.

Ze zijn opgesteld op de Synode van Dordrecht, die duurde van 1618-1619. Dat is 400 jaar geleden.

In deze maanden wordt de Synode daarom breed herdacht. Ode aan de synode. dia

Hier ziet u de Synode nog eens in vergadering bijeen in de Kloveniersdoelen. dia

Aly en ik zijn twee weken geleden in Dordrecht geweest. In het museum. dia

Met de tentoonstelling "Bid, werk en bewonder". dia

Voor het schilderij van de vergadering van de Synode. dia

De Synode heeft veel opgeleverd. Onder anderen: dia

1. de Statenvertaling
2. de Dordtse kerkorde
3. de Dordtse Leerregels
4. envrede in de Nederlanden.

De Leerregels zijn gericht tegen de dwalingen van de Arminianen. Volgelingen van Arminius, die in 1610 de Remonstrantie hadden opgesteld, waarin de leer van de eeuwige uitverkiezing door God werd verworpen. Ze werden daarom ook 'Remonstranten' genoemd.

Tegenover deze dwalingen stelde de Synode de Dordtse Leerregels op.

Wat willen de DL eigenlijk?

Willen ze alleen maar een ingewikkeld leerstuk verdedigen of een politieke beweging?

Nee, ze willen ons bewaren bij het kinderlijke geloof, dat alleen Gods liefde ons kan en wil verlossen.

Ze willen beschermen tegen onzekerheid.

Ze willen troost bieden.

Ze willen, dat het evangelie van God ook echt een evangelie in je leven is. Een blijde boodschap.

Daarom gaat er ook een heel hoofdstuk over Jezus.

Waarom Hij gekomen is. Wat Hij betekent.

Preek:

(Thema-dia)

Inl. Soms hoor je een stemmetje in je hoofd.

Het stemmetje van je minderwaardigheidsgevoelens.

Dat stemmetje fluistert je in: 'je bent niet goed genoeg', 'de mensen mogen je niet!', 'je hoort er niet bij', 'je bent niet mooi genoeg'.....

Of het stemmetje van je geweten.

Dat stemmetje fluistert je in: 'nu heb je weer gelogen' of 'nu heb je weer alleen aan jezelf gedacht' of 'nu heb je weer te veel gedronken' of 'nu heb je weer porno gekeken'....'je bent zwak', 'denk je nu echt, dat God nog van je wil weten?'

Hij klaagt je aan.

En je wordt onzeker. De blijdschap verdwijnt.

Je bidt minder. Je leest minder in de Bijbel. Minder naar de kerk. Want daardoor wordt je schuldgevoel alleen maar groter. Geloven wordt een last. Je groeit los van God.

Dat kan naar twee kanten.

De satan komt als een **verleider** je leven binnen, je hart, je gedachten, en hij laat je in zonden vallen.

En je valt. En je valt opnieuw.

En hij voedt dat stemmetje in je hoofd: "denk je nu echt nog bij God aan te kunnen komen?"

Of hij komt als een **engel van het licht** je leven binnen. Sleept je mee in je de roes van je eigen enthousiasme. Van 'meer van de Geest'. Van je zonden kunnen overwinnen. Altijd opwekking.

Totdat je ontdekt, dat je dat leven op grote geloofshoogte niet altijd volhoudt.

Dat je mensen wat veroordeelt, die niet net zo geestdriftig zijn als jij. Je ergert je.

En opeens merk je dat. Je valt jezelf tegen. Woont de Geest wel in mij? Ben ik Gods kind?

Weet u wat in beide gevallen hetzelfde is?

Je wordt **teruggeworpen op jezelf**.

Dia.

Op je eigen inzicht, je eigen sterke geloof, je goede leven, je eigen ervaring.

Jij moet het allemaal zelf opbrengen.

Maar door steeds naar jezelf te kijken en hoe goed jouw geloof is, door steeds op jezelf te moeten vertrouwen, brengt de satan jou in grote onzekerheid. Wat val je jezelf vaak tegen als je eerlijk bent. Je verliest de blijdschap van het geloof.

Hij wrikt je los van God.

Dit was ook het grote gevaar van de leer van Arminius.

Hij kon niet geloven in de leer van de uitverkiezing. De uitverkiezing van eeuwigheid. Geloof als geschenk van de Heilige Geest.

Hij zei, dat God je uitkiest omdat hij al van te voren heeft gezien dat je ging geloven.

Dat jij ging geloven.

Dat jij je ging bekeren en goed ging leven.

Dat zag hij van te voren en daarom koos hij je uit.

Dia.

Zijn leer was letterlijk dit: de voorwaarde om uitgekozen te worden door God, is, dat je *“het licht van de natuur recht gebruikt, vroom bent, klein en nederig en geschikt voor het eeuwige leven”*.

Maar als je dat zegt, dan betekent dat, dat je het allemaal zelf moet doen. Je wordt op jezelf teruggeworpen. En je wordt vreselijk onzeker.

Nu kun je zeggen: ‘Maar God vraagt toch ook dat ik mij bekeer en dat ik geloof en dat ik goed leef?’.

Dat is waar.

Maar hoe komt het dat je dat gaat doen? Dat je dat wilt?

Dat komt omdat God eerst zijn liefde aan je schenkt. Hij kwam naar jou toe met zijn barmhartigheid. Zijn Geest bracht door het evangelie Jezus je leven binnen. En door Jezus ging je God als Vader leren kennen. Zijn lijden leert je de liefde voor God voor jou. Je vertrouwen groeit. Je verlangen om met deze God te leven.

Anders gezegd: je zegt “ja” tegen God omdat zijn “ja” sterker is dan al die oordelen over jezelf of de oordelen van anderen over jou.

Of zo: “Het ‘nee’ tegen mijzelf kan er alleen komen als het wordt ingeven, niet door oordeel, door angst of behoeftigheid, maar door een hoger ‘ja’. (A.J Heschel, joods filosoof)

Niet die stemmetjes in je hoofd, die jou steeds weer aanklagen en veroordelen, geven jou het zelfvertrouwen en daarom het verlangen om te leven zoals God het wil.

Die stemmen veroordelen alleen maar en ontmoedigen.

Maar de stem van God geeft je dat verlangen wel.

Hij, die tegen je zegt: “Ik ken jou helemaal en toch hou ik zielsveel van je”.

De stem van Jezus, die voor je stief.

Die zekerheid, dat vertrouwen, die liefde, willen de Leerregels ons geven.

Daarom gaat het in hoofdstuk 2 uitgebreid over het werk van Jezus.

En hij wordt in dit hoofdstuk een **“borg”** genoemd.

Thema-Dia.

Wat is een borg?

Dat woord gebruiken we niet zo vaak meer. Een borg.

Nou, je kunt dat woord gebruiken bij een klimmuur.

Je kent dat misschien. Dia.
Een groot grijs stuk beton, een muur, met daarop tientallen kunststof stukken geschroefd in allerlei kleuren. En dan moet jij met handen en voeten op die uitsteeksels naar boven klimmen.
Alleen: die muur is erg steil én de stukken kunststof zijn zo klein, dat je er makkelijk afglijdt.
Als je halverwege bent, kun je hard vallen. Dia.
Daarom zit je vaak vast aan een dik touw. Dat touw zit om je middel gebonden en dat loopt naar boven door een katrol naar beneden. En daar beneden wordt het vastgehouden door een sterke man.
Jij klimt naar boven. En die man laat het touw vieren. Maar als je valt, val je niet in de diepte: het touw houdt jou vast.
Die man is jou borg.

Dia

Dat lezen we ook in de geschiedenis van Jozef: Jakob wil zijn jongste zoon niet meegeven. Hij is Jozef al kwijt. Simeon zit in Egypte gevangen. En dan nu Benjamin ook nog?
Wat gaat die rare onderkoning met hem doen?
Maar tegelijk heeft Jakob eigenlijk geen keus: als zijn zonen niet naar Egypte gaan om graan te halen zullen ze allemaal omkomen. Ze moeten.
En dan treedt Juda naar voren.
Hij zegt: "Geef die jongen maar mee. Anders komen we allemaal om. Van de honger. Ik zal persoonlijk borg voor hem staan. Als hij niet terugkomt, mag u het mij mijn leven lang aanrekenen".
En zo gaat het ook.
Zij komen bij Jozef. Jozef herkent zijn broertje en is diep ontroerd. Al vertelt hij nog niet wie hijzelf is. Jozef zeg dat hij hen vertrouwt. Ze mogen blijven eten.
Ze gaan weg met graan. En met Benjamin.
Onderweg worden ze ingehaald door soldaten van de onderkoning. Hij mist zijn zilveren beker. De bagage wordt onderzocht en de zilveren beker wordt in de zak met graan van Benjamin gevonden. Benjamin wordt gezien als de dader. De broers mogen verder trekken. Naar huis. Maar Benjamin moet blijven.
En dan stapt Juda naar voren.
Hij komt op voor Benjamin.
Hij wil Jozef bewegen om Benjamin te laten gaan: "Onze vader zal sterven van verdriet, als Benjamin niet meekomt".
En dan staat er: "Ik heb mij bij mijn vader borg gesteld voor de jongen... Staat u mij toe, dat ik als slaaf bij u blijf in plaats van deze jongen en dat hij met zijn broers terugreis naar onze vader...".
Dat is een borg: hij gaat in jouw plaats staan.
Hij draagt jouw straf.

Jesaja vertelde dat al in Jesaja 53: 5: dia.
"Om onze zonden werd hij doorboord,
om onze wandaden gebroken.
Voor ons welzijn werd hij getuchtigd,
zijn striemen brachten ons genezing."

In zijn grote barmhartigheid gaf de Vader ons een borg. Thema-dia.
Maar waarom hebben wij een borg nodig?
Vanwege de **gerechtigheid van God**.
Ook al zo'n Bijbel-woord. Net als dat woordje 'borg'.
Gerechtigheid Gods. Wat betekent dat?
Ja, dat betekent, dat God volkomen rechtvaardig is. Alles wat hij doet is recht. Eerlijk.
Hij haat alle onrecht. Alle leugen en ontrouw. Alle haat en wraak. Zijn liefde is zuiver.
Hij is heilig.

En dat is natuurlijk heel erg mooi.

Wat is onze God anders dan de goden die wij bedenken en aanbidden. Een God om trots op te zijn. Ja, en tegelijk is dit heel erg moeilijk voor ons.

Want deze God maakt ook duidelijk, dat hij niet kan leven met de zonde. Niet wil leven met het kwaad.

Daar waarschuwde hij Adam en Eva al voor: "Je mag eten van de boom van het leven, maar je mag niet eten van de boom van de kennis van goed en kwaad. Dan zul je sterven".

De HERE bedoelde: als je je losmaakt van mij, als je zelf uit gaat maken wat goed en kwaad is, dan maak je je los van de bron van het leven. Zonde vernietigt het leven.

En je ziet het om je heen gebeuren.

Maar dat is ook moeilijk voor ons. Want wij zijn niet heilig. We zijn van nature zondaren.

En zelfs al groeien we door de Heilige Geest in een nieuw leven, dan nog is er zoveel zwakheid.

Zoveel egoïsme.

Luther was dan ook vreselijk bang voor dat woord "gerechtigheid".

Hij wist: als God echt rechtvaardig is, dan ga ik te onder!

En dat weet de satan ook.

Hij weet dat God rechtvaardig is. God doet wat hij zegt.

En wat doet die duivel?

Hij verleidt ons tot zonde en klaagt ons daarna aan bij God.

Zoals Adam en Eva.

Met gladdere woorden en vage beloften verleidt hij Eva om te eten van de vrucht.

Hij laat Eva denken dat God onbetrouwbaar is. Dat Hij bang is voor zijn troon en dus de mens klein wil houden. Gebonden aan vreemde geboden en donkere bedreigingen. En Eva ziet hoe verleidelijk de vruchten zijn. Verleidelijk om gelijk aan God te zijn. Om zelf uit te maken wat goed of kwaad is. En zij eet.

En dan ontmoeten zij God.

Angstig staan ze voor hem.

En dan God blijkt juist zeer rechtvaardig en dus heel betrouwbaar. Waar hij voor waarschuwde gebeurt: de dood komt het leven binnen. Ziekte en sterven.

Zo doet de duivel dat. Hij verleidt tot zonde en klaagt ons aan bij God. Om ons zo onder het oordeel van God te trekken. En hij heeft gelijk. Vaak gelijk. Wat zijn we vaak zwak. Wat oordelen we makkelijk over anderen. En zijn verleidingen vinden verdacht makkelijk de scheuren in onze wapenrusting.

Dat is dus ook tegelijk de macht van satan.

Dat God zo rechtvaardig is. Dat God doet wat hij zegt.

Want dat kun je denken: 'Waarom krijgt die satan toch zoveel ruimte? Waarom is hij zo sterk? Het is toch maar een schepsel? Eén woord van God en hij bestaat niet meer?!'.

De macht van Satan is het feit dat God zo rechtvaardig is. Trouw aan zichzelf.

Maar dan komt Jezus naar voren.

Als onze borg.

En hij zegt: "Die aanklager heeft gelijk. De mens is schuldig. Niemand is rechtvaardig. Zelfs niet één. Niemand is het waard om eeuwig in Gods Koninkrijk te leven.

Maar ik heb in de plaats van de mens de eeuwige dood gedragen aan het kruis. Ik droeg het vreselijke vuur van Gods gekwetste liefde. Ik heb betaald".

Dat is een borg: hij gaat in jouw plaats staan. Hij draagt jouw schuld. Jij bent vrij!

Zoals Juda dat deed voor Benjamin.

En u weet uit welke stam Jezus kwam?

Ja, uit de stam van Juda. Hij is de leeuw uit de stam van Juda

Thema-dia.

We hebben dus heel veel reden om op God te vertrouwen: Hij doet wat Hij zegt. Zelfs al betekent dat de dood van zijn eigen Zoon. Hij is echt rechtvaardig.
Echt een God om trots op te zijn. Om in te geloven.

Daarnaast zie je aan Jezus hoe **barmhartig** God wel niet is.
Hij werpt ons niet terug op onszelf. We hoeven niet zelf de straf op de zonden te dragen. We hoeven ook niet wanhopig zelf naar een verlosser te zoeken.
God geeft ons de borg, die we nodig hebben.
Zo goed is God.
Je kunt echt op hem vertrouwen.

We worden verlost door recht én door liefde.
En dát willen de Leerregels ons leren: we worden door deze God niet losgelaten of teruggeworpen op onszelf. Zijn liefde en recht is de vaste grond onder ons leven.
We hebben borg.
En die borg is de bruidsschat van de kerk.

Tenslotte: We leven in een tijd waarin veel mensen van God zijn losgewrikt. Door leugens over God of door verleidingen of door ervaringen in de kerk van hun jeugd.
Toch zijn al die mensen daar niet altijd veel gelukkiger van geworden.
Je hoort vaak over verbroken relaties. Over burn-out.
Over de hoge eisen, die onze samenleving stelt. Aan je carrière, je uiterlijk, je reizen...
Kijk maar eens op Facebook.
Maar als je los bent van God, dan sta je voor een onmogelijke opgave: dan moet je in dit leven gelukkig zijn. Want je hebt maar een leven. Je moet jezelf gelukkig maken.
Je wordt weer teruggeworpen op jezelf.

Wij zijn op weg naar de bruiloft.
Met vallen en opstaan.
Soms op de toppen van ons geloof. Soms in een diep dal.
Maar de weg is betrouwbaar. Straks staan we oog in oog met onze bruidegom.
En God glimlacht geduldig iedere keer, dat ik zijn betrouwbaarheid uittest als ijs van één nacht, terwijl het al weken hard gevroren heeft.
Amen.